

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 70 lir (za inozemstvo 75 lir), za 1/2 leta 35 lir, za 1/4 leta 17.50 lir, mesečno 6.— lir. Tedenska izdaja letno 25 lir. Plača in toži se v Ljubljani

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

CONCESSIONARIO ESCLUSIVO per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

IZKLJUČNO ZASTOPSTVO ZA OGLASE iz Kr. Italije (razen za Ljubljansko pokrajino) in inozemstvo ima ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-MILANO, Via G. Lazzaroni 10.

Izhaja vsak torek in petek

Liubljana, torek 10. februaria 1942-XX

Cena posamezni številki lir 0'60

Uvedba potne dovolilnice za občino Ljubljana

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je izdal naslednjo naredbó:

Clen 1. — Od dne 20. februaria 1942-XX dalje morajo imeti vse osebe, starejše od 14 let, za prihod ali odhod z ozemlja občine Ljubljana redno potno dovolilnico (lasciapassare).

Clen 2. — Potna dovolilnica se izda na pismeno in obrazloženo prošnjo, ki se mora vložiti, izvzemši v primerih dokazane nujnosti, vsaj pet dni prej pri naslednjih uradih in poveljništvih:

- a) za občino Ljubljana na rajonskih policijskih stražnicah;
- b) za ostale kraje v pokrajini pri uradih javne varnosti ali pri najbližjem postajnem poveljništvu kr. karabinjerjev.

Čl. 3. — Potna dovolilnica je zavezana kolkovini 0.50 lire in mora biti opremljena s fotografijo, če prizadeti nima osebne izkaznice ali druge listine, ki se šteje za enakovredno na podstavi člena 6. naredbe z dne 24. januarja 1942-XX št. 7.

Podatki osebne listine se morajo vnesti v potno dovolilnico.

Clen 4. — Določbe prednjih členov se ne uporabljajo za osebe, ki imajo redno dovolilo za prihod na ozemlje Ljubljanske pokrajine ali za odhod z njega.

Clen 5. — Kdor nima stalnega bivališča v mestu Ljubljana, pa bi ga našli v njegovem okolišu, ali kdor ima svoje stalno bivališče v mestu Ljubljana, pa bi ga našli zunaj njegovega okoliša brez potne dovolilnice ali z zastarano potno dovolilnico, se takoj zapre in se kaznuje, če dejanje ni huje kaznivo, upravno po postopku, določenem v naredbi z dne 26. januarja 1942-XX št. 8, z zaporom do dveh mesecev in v denarju od 100 od 3000 lir.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino: **Emilio Grazioli**

Omejitev tekstilne proizvodnje v Srbiji

Centrala za industrijsko proizvodnjo je znatno omejila tekstilno proizvodnjo, zlasti pa uporabo volnene in bombažne preje. Tudi izdelovanje lanenih izdelkov je močno omejeno. Nadalje se bodo smeli v bodoče izdelovati predmeti, ki so se dosedaj izdelovali iz jute, samo iz papirja.

Delovni čas je v predilnicah umetne svile reduciran na 42 ur tedensko. Nakup in prodaja ter oskrba s surovinami in njih razdelitev med interese so pod kontrolo Centrale za industrijsko proizvodnjo. Tvrdke, ki na lastno iniciativo in izven pogodbenih kontingentov uvozijo predvino in prejo iz inozemstva, smejo obdržati za sebe od njim po odrejenih kontingentih določenega blaga do 50% teh kontingentov.

Konsum piva v Švici

Po poročilu zveze švicarskih pivovarnarjev je bil konsum piva v Švici od 1. aprila do 30. septembra lani znižan za 27,12%. V lanskem zadnjem četrtletju se je proizvodnja švicarskih pivovarn v primerjavi z zadnjim četrtletjem prejšnjega leta zmanjšala za 33,64 odstotka. Vzrok tega zmanjšanja so pičle zaloge hmelja in ječmena.

Novi predpisi za mletje žita

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je izdal naredbó o predpisih za mletje žita. Najvažnejša določila naredbe so naslednja:

Prepoveduje se plačevanje odškodnine v naravi za mletje pšenice, rži, mešanice pšenice in rži (soržice), ječmena in koruze, ki jih obdržijo pridelovalci za potrebe družine in svojega gospodarstva.

Noben mlin ne sme gori navedenih pridelkov mleti za stranke, če se ne predloži mlevski list, ki ga izda občina do najvišjih količin, ki jih sme pridelovalec obdržati za sebe in za svoje gospodarstvo.

V mlevskem listu se morajo navesti količine žita, ki se vsakokrat izroče v mletev in tudi količine žit, ki so se že preje zmele.

Mlevski list se izda v dveh primerkih. Eden ostane pri občini, drugi pa spremlja pošiljko v mlin. Mlinar se mora prepričati o točnosti navedbi podatkov v mlevskem listu in s svojim podpisom potrditi točnost podatkov. Vsak ponedeljek mora priporočeno poslati Prevodu v Ljubljani v prejšnjem tednu pobrane mlevske liste. Z novo letino se morajo sestavljati mlevski listi po podatkih mlevske knjižice, ki jo izda Prevod in v kateri so natančno navedene najvišje žitne količine, ki jih sme proizvajalec obdržati za sebe. Občina pa mora v mlevski knjižici navesti količine posameznih žitnih vrst, za katere izda mlevske liste.

Zaloge uvodoma navedenih vrst žita, ki jih imajo mlini v zrnju ali zmele na dan uveljavitve te naredbe, morajo mlinarji prijaviti v 5 dneh po občini Prevodu z navedbo lastnikov in količin, in sicer za vsako žitno vrsto posebej.

Mlini, ki meljejo samo za svoje družinske in gospodarske potrebe, morajo od dneva uveljavitve te naredbe ustaviti obratovanje svojih mlinov. V 5 dneh morajo občine zapečatiti bistvene dele teh mlinov. Ti mlinarji morajo zaradi mletja za svoje potrebe zaprositi pri občini za dovoljenje. Občina nato odpečati ustrezne naprave, nato pa jih takoj znova zapečatiti, ko se opravi dovoljeno mletje.

Za vsako množino žita, za katero se zaprosi mlevsko dovoljenje, izda mlevski list oseba, ki odpečati in zapečatiti mlevske naprave in mora biti navzoča pri mletju, ki se mora odpraviti v določenih urah.

Vsi mlinarji morajo v 5 dneh po objavi te naredbe po občini prijaviti Prevodu podatke o legi mlina in njegovi zmogljivosti na uro kakor tudi množine posameznih žitnih vrst, ki so jih zmelili v letu 1941.

Prevod sme odrediti zapečatenje mlinske naprave, ki nima potrebne opreme za umno mletje ali ki je zelo oddaljena od glavnih prometnih cest in je zaradi tega otežkočeno izvrševanje nadzoralne službe.

Osebe, ki opravljajo mletje, morajo voditi dopolnjevalno posebno prejemno in oddajno knjigo, ki jo dobe pri Prevodu.

Vse domače za mletje žita uporabljive priprave se morajo v petih dneh prijaviti občinam, ki jih

morajo plombirati ali zapečatiti.

Prepovedana je prodaja takih priprav.

Kršitelji teh določb se kaznujejo denarno do 5000 lir ali z zaporom do dveh mesecev. Če pa gre za večje količine žita, ki se je zmelelo ali prineslo v mletje brez predpisanega spremnega lista ali če so se žitne zaloge zatajile ali prijavile v manjši množini od dejanske ali če se je opravilo mletje

žita za družinske ali gospodarske potrebe v nasprotju z določili te naredbe, se denarna kazen zviša od 5000 do 10000 lir, zaporna pa lahko do 1 leta.

Vselej pa se odredi zablemba žita bodisi še v zrnju ali že zmeltega, odrediti pa se more tudi trajni ali začasni odvzem obrtne pravice.

Ta naredba je stopila 7. februaria v veljavo.

Prijave lesnih kupno-prodajnih pogodb, sklenjenih z nemškimi izselniki

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je izdal naslednjo naredbó:

Clen 1. — V 10 dneh od uveljavitve te naredbe morajo podjetja ali zasebniki, ki so sklenili pogodbe kakršnega koli značaja ali vrste, ki naj se šele izpolnijo ali se že izpolnjujejo in katerim je predmet kupoprodaja ali predaja lesa na panju, posekanega ali obdelanega iz gozdov, lastnih nemških državljanom ali drugim Nemcem, ki so vložili prošnjo za preselitev iz Ljubljanske pokrajine v Nemčijo, prijaviti te pogodbe Zbornici za trgovino in industrijo v Ljubljani.

Prijava se mora napraviti v dvojniki po obrazcu, ki se dobi pri omenjeni Zbornici za trgovino in industrijo.

Clen 2. — Prav tako se morajo pred pričetkom izvajanja, in vsakakor v roku 10 dni od sklenitve prijaviti tiste pogodbe iz prednjega člena, ki se sklenejo pozneje.

Clen 3. — V primerih iz prednjih členov ima opustitev prijave v tamkaj določenih rokih glede prevzemnika za posledico izgubo pravice do predaje lesa, pač pa sme zahtevati od odstopnika povračilo tega, kar je za blago morebiti že plačal.

Clen 4. — Ta naredba stopi v veljavo z dnem objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana dne 4. febr. 1942-XX.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino: **Emilio Grazioli**

Nakaznice za opremo novoročencev in novorojencev

(Okrožnica Vis. komisariata št. VIII. No. 30/37 z dne 29. januarja.)

Da se preprečijo neprimernosti, ki so se dogajale v zvezi z nabavnimi boni za novoročence in novorojence, ki so jih izdajala okrajna glavarstva (mestno poglavarstvo) za svoje potrošnike na različnih precej neprimernih obrazcih, so uvedene posebne nakaznice za opremo, katerih veljavnost se razteza na vso kraljevino.

V smislu okrožnice z dne 13/I/1942-VIII-No 30/7-42 se pošiljajo Trgovinsko-industrijski zbornici odtisi naznanjenih izkaznic.

Zbornica naj po teh vzorcih da dvojezično natisniti potrebno število izkaznic sorazmerno z rojstvi in porokami v pokrajini ter jih porazdeli med okrajna glavarstva upoštevajoč pri tem število rojstev in porok v obdobju marec-oktober 1941, ostanek pa hrani kot potrebno zalogo za morebitna naknadna zaprosila okrajnih glavarstev (mestnega poglavarstva).

V razliko od osebnih nakaznic za obleko, obsegajo nakaznice za opremo odrezke z eno ali več točkami (n. pr. 2, 5, 10); številka tu ni zaporedna številka, ampak pomeni vrednost odrezka po številu točk. Potrošnik naj pri vsaki nabavi uporablja čim manj odrezkov, tako bo nabavil n. pr. dva metra platna za svoje osebno perilo (6 točk) na ta način, da bo odrezal en odrezek s pet točkami in enega z eno točko (ne pa šest odrezkov po eno točko ali treh odrezkov po dve točki).

Nakaznice za opremo novorojenčkov in novoročencev stopijo v veljavo s 1. marcem t. l. in od tega dne dalje naj jih okrajna glavarstva izdajajo namesto nabavnih bonov.

Tako glede nakaznice za opremo ženinovo kakor nevestino se določa, da ju mora izdati ob naročilu oklicev isto okrajno glavarstvo (mestno poglavarstvo), v čigar območju leži občina oziroma župnija, ki sta si jo zaročenca izbrala za kraj svoje poroke.

Število porok in pričakovanih rojstev (ali rojstev), za katere so se izdali nabavni boni v mesecih januarju in februarju, je treba sporočiti Vis. komisariatu, kakor v prejšnjih mesecih.

Poljedelski stroji

»Südost-Economist« opisuje veliko povpraševanje po poljedelskih strojih in orodju v raznih južno-vzhodnih evropskih deželah ter meni, da se ponekod niso pravočasno pobrigali za nabavo najvažnejših pripomočkov agrarne proizvodnje. V primer navaja Madžarsko, ki ima dobro razvito strojno industrijo. Nekdaj se je ta industrija upirala uvozu poljedelskih strojev, ker je mislila samo na konkurenco, zdaj pa dela na vse kriplje, a ne more zadostiti domači potrebi zaradi pičle odmere surovin. Madžarska je morala že lani naročiti velike množine tujih poljedelskih strojev. Iz

Nemčije je dobila 350 ton plugov in bran, 240 ton kosilnih in mlatinskih strojev ter 32 ton kos in srpov. Letos potrebuje 20.000 plugov, 8000 bran, 5000 kosilnih strojev ter veliko število kos, srpov, lopat, motik in drugega orodja. Zaradi ovir pri dobavi surovin in pri transportu vsega tega ne bo mogla dobiti.

Poraba vode v Ljubljani

Lani je porabilo okrog 93.500 prebivalcev Ljubljane 6,49 milijona m³ vode iz mestnega vodovoda. Povprečna dnevna poraba vode je znašala 17.800 m³ ali okrog 190 litrov na prebivalca. Najvišja dnevna poraba je bila 15. julija, ko je znašala 268 litrov na prebivalca, najmanjša pa 23. marca — 133 litrov na prebivalca. Od 1. 1940. se je lani poraba vode povečala za 4,46%.

Ljubljansko vodovodno omrežje je lani že preseglo 181 km. Leta 1939. se je podaljšalo za 8010 m, l. 1940. za 6430 m, lani pa za 1238 metrov. Meje vodovodnega omrežja so Studenec, Ježica, Št. Vid in Gradaščica na Viču, od koder pa bo omrežje podaljšano na Vrhovce proti Bokalcem.

Lani je bilo na vodovodno omrežje priključenih 137 hiš. Skupaj je priključenih 6220 hiš, vseh hiš v Ljubljani pa je bilo lani 6897.

Bolgarske vrtno kulture

Po prvi svetovni vojni so se vrtno kulture v Bolgariji močno razširile in obsegajo zdaj že nad 300.000 ha. Največ sočivja pridelava plovdivski okoliš. Najbogatejši je pridelek paradiznikov in paprike, ki znaša blizu 60 odstotkov vsega sočivnega pridelka. Nekatere kulture so se razširile šele pred desetletjem. Nekaj let po vojni gospodarska statistika še ni navajala nasadov jagod, ki obsegajo zdaj že nad 3000 ha. Velike količine jagod so v zadnjih letih izvažali v Nemčijo.

Zelo velik je izvoz desertnega grozdja, ki ga Bolgarija pridelava 120.000 do 130.000 ton na leto. Proizvodnja vina doseže povprečno 2 milijona hektolitrov na leto, kar precej presega domačo potrošnjo. Sadje raznih vrst se tudi izvažava v izdatnih količinah, v zadnjih letih pa je tudi konserviranje sadja močno napredovalo.

Poljedelski krediti v Turčiji

O razvoju poljedelstva v Turčiji daje značilne podatke tudi letno poročilo Poljedelske banke (Ziraat Bankasi), ki ima kapital na razpolago od države. Poročilo navaja, da so se investicije banke v poljedelstvu zvišale za 8,3 milijona turških funtov. Vloge so dosegle 116 milijonov turških funtov in je tako po vlogah postala poljedelska banka najmočnejša, ker imajo vse ostale turške banke skupaj za 335 milijonov vlog.

V začetku l. 1939. je dala banka poljedelcem na razpolago kredite v skupnem znesku 20 milijonov. Posojila so dolgoročna od 5 do 15 let, a so že lani vrnili kmetje blizu 7 milijonov. Ves ta denar je bil takoj porabljen za nove kredite poljedelcem.

† Jože Gostinčar

V visoki starosti 82. let je umrl v Vižmarjih Jože Gostinčar, eden najbolj markantnih voditeljev slovenskega delavstva. Njegova delavnost je bila vsestranska, zlasti pa ostane njegovo ime tesno zvezano z napredkom, ki ga je dosegel slovenski delavec na socialnem in kulturnem polju. Mnogo se je udeleževal tudi v političnem življenju ter si pridobil sloves poštenega in vedno zanesljivega političnega delavca.

Večna slava spominu Jožeta Gostinčarja!

Iz italijanskega gospodarstva

Delež Italije pri romunski zunanji trgovini se je povečal. Na Italijo je prišlo od romunskega izvoza 11,6, od uvoza pa 15,4%. Lani v prvem polletju je izvozila Italija v Romunijo tekstilnih izdelkov za 427, kovinskih predmetov za 234, sladkorja pa za 214 milijonov lejev. Mineralnega olja je dobila Italija iz Romunije za 1633 milijonov lejev, prejšnje leto v istem razdobju pa za 736 milijonov. Zmanjšal pa se je izvoz romunskega žita v Italijo.

Bombažna družba za južno Italijo je dosegla velike uspehe od 1. 1934., ko je začela pridelovati bombaž na osušenem ozemlju pri Battipaghi. Prvi poskusni nasadi bombaža so obsegali 15 ha, v nekaj letih pa je bila ustanovljena v Irbski dolini cela vrsta podjetij, ki predelujejo v južni Italiji pridelan bombaž.

Konferenca o razdelitvi državne dolga bivše Jugoslavije bo konec februarja ali v začetku marca v Rimu. Udeležili se je bodo predstavniki vseh nasledstvenih držav. Italija in Nemčija sta se o razdelitvi že sporazumeli na konferenci, ki je bila nedavno v Rimu.

Izvoz povrtnine in južnega sadja je dovoljen samo onim izvoznikom, ki so vpisani v izvozniki register.

Po italijansko-madžarski trgovinski pogodbi se je te dni začel uvoz dogovorjenega števila madžarske živine v Italijo. V madžarski obmejni postojanki Barsu je bila ustanovljena posebna mešana komisija za kontrolo tega izvoza.

Ob demarkacijski črti med Italijo in Francijo je bilo ustanovljenih osem carinarnic, ki bodo začele poslovati 1. marca.

V stavbeni stroki je omejena poraba bakra, niklja, kroma, kobalta, svinca, kositra in cinka ter njih spojin. Za nekatere svrhe so določene izjeme in dela, ki so pred zaključkom, se lahko še izvršijo ob uporabi teh kovin.

Število obrtnih podjetij je po podatkih Centralnega statističnega zavoda naraslo od 731.880 v letu 1937. na 1.037.214. Polovica obrtnih podjetij s 64% vseh uslužbencev deluje v Severni Italiji, kjer pride na vsako podjetje povprečno 6 uslužbencev.

V fumijskem pristanišču dobi v najem nekaj skladišč madžarska pristaniška družba, ki pa bo dala na razpolago nekaj zemljišč italijanski skladiščni družbi. Te dni je začela v Fiumi poslovati tudi podružnica madžarske pristaniške družbe.

Pridelek zelenjave se je po podatkih statističnega zbornika v zadnjih letih močno dvignil. Tako je znašal lani pridelek zelja 4,4, karfijske 2,4, čebule 1,5, paradižnikov nad 12, melon in lubenic pa nad 3 milijone stotov. Boba so pridelali 659.980, fižola 555.420, graha pa 718.110 stotov. Zbornik je navedel samo pridelke večjih zemljišč. V konsumu pride povprečno na vsakega prebivalca Italije na leto nad 60 kg sveže zelenjave.

Položaj švicarske industrije

»Frankfurter Zeitung« opisuje takole položaj najvažnejših panog švicarske industrije s pripombo, da zaradi vojnih razmer ni prej običajnih točnih in preglednih podatkov. V splošnem se lahko reče, da je povpraševanje po izdelkih švicarske industrije še vedno živahno, naraščajo pa težave pri preskrbi s surovinami.

Strojna industrija je bila še proti koncu lanskega leta polno zaposlena. V notranjem prometu so igrala važno vlogo drž. in vojaška naročila, številna zunanja naročila, pa se zaradi vedno večjih transportnih ovir in pičle odmere surovin niso mogla popolnoma izvrševati. Najbolj živahno je povpraševanje po strojih za obdelovanje lesa in po poljedelskem orodju. Znatna so bila tudi naročila raznih tekstilnih strojev. Zaradi transportnih ovir ni bilo mogoče izvoziti vseh iz inozemstva naročenih velikih strojev za električne obrate, za uporabo nadomestnih pogonskih sredstev pa so morali do konca leta preurediti nad 15.000 motornih vozil.

V kemični industriji se vedno bolj občuti primanjkljaj surovin in sestavin, ki so jih prej uvažali. Tako primanjkuje bakra, kroma in kalijeve soli, krčijo pa se tudi zaloge premoga. Zaradi pomanjkanja surovin je bila najbolj prizadeta industrija katranovih barv, industrija farmacevtskih proizvodov pa ima še dovolj odjemalcev

v kontinentalnih deželah.

Uranska industrija je bila močno zaposlena, čeprav so omejitve kompencacijskega uvoza ter transportne ovire skoraj popolnoma zaprle važna tržišča v čezmorskih deželah ter deloma tudi v južno-vzhodni Evropi. Znatno so se povečala domača naročila luksuznih ur in če se transportne razmere ne bodo poslabšale, ostane položaj urarske industrije še vedno zadovoljiv.

Tekstilna industrija se ravna po preskrbi s surovinami. Ob pravem času je bilo uvedeno raciniranje surovin, ki so bile v zaloga, in tudi uvedba sintetičnega vlakna je pomagala, da se je industrija volnenih in bombažnih izdelkov obdržala na srednji stopnji. Bombažna industrija se je v primerjavi z letom 1940. v svoji produkciji zmanjšala za kakih 30 odstotkov. Proizvodnja umetne svile se je dvignila od 5,6 milijona kg l. 1940. na 7,5 milijona kg, zelo močan pa je porast proizvodnje stanične volne; prej je znašala proizvodnja povprečno 3 milijone kg na leto, zdaj pa presega že 9 milijonov kg.

Pri usnjarski industriji je pomanjkanje surovin zelo občutno, tobačna industrija pa še ni omejena, ker so še velike zaloge surovega tobaka iz Amerike, Jave in Sumatre, tobak za cigarete pa prihaja iz južno-vzhodnih evropskih dežel.

Madžarska industrija in njeno središče

Razvoj madžarske industrije je tesno združen z razvojem glavnega madžarskega mesta. Zaradi ustanovitve novih in razširitve starih industrijskih podjetij narašča že od sredine prejšnjega stoletja dotok delavstva iz vse dežele v Budimpešto, ki je postala tudi prometno središče. Prebivalstvo glavnega mesta je tvorilo leta 1910. že 4,2% vsega prebivalstva dežele, po prvi svetovni vojni pa 11,6% in je tako glavno mesto preživljalo vsakega devetega prebivalca dežele.

Industrijske skupine	Število podjetij		Število delavcev	
	dežela Budimpešta	Budimpešta	dežela Budimpešta	Budimpešta
železo in kovine	374	251	71.610	19.873
strojna industrija	197	158	58.406	38.559
električna industrija	294	7	7.658	2.283
kamenje, zemlja, steklo	607	58	33.871	5.425
kože, usnje	104	42	14.694	3.598
les in kosti	412	149	15.701	4.966
tekstilna industrija	379	190	71.233	25.275
oblačilna industrija	236	170	12.135	7.264
papirna industrija	110	85	7.065	4.127
živilska industrija	1.193	209	43.412	16.973
kemična industrija	302	158	22.148	9.241
razmnoževalna industrija	126	78	7.697	6.584
skupaj	4.334	1.555	362.630	144.168

V tej statistiki so po industrijskih skupinah našteje samo aktivne delovne moči, vse industrijsko prebivalstvo (aktivni delavci in njih družinski člani) pa je bilo cenjeno na 1.883.257 in je od tega prišlo na glavno mesto 21,8%, pri čemer pa ni všteto delavstvo, ki prebiva v okolici ter dela v okoliških obratih, ki so sestavni del industrije glavnega mesta. Statistika je navajala tudi vrednost industrijskih izdelkov ter ugotovila, da je delež Budimpešte pri skupni vrednosti vse madžarske industrijske proizvodnje 40,9%.

Leta 1939. je bilo 35,9% vseh madžarskih industrijskih obratov v glavnem mestu, zaposlenih pa je bilo v njih 39,8% vsega madžarskega industrijskega delavstva.

Ko se je Madžarska razširila in se je znatno dvignilo število njenega prebivalstva, pride po cenitvi »Pester Lloyd« leta 1941. na Budimpešto še 8% od vsega prebivalstva države, od vsega in-

dustrijskega delavstva pa še vedno nad 15%, ker so pridobljene pokrajine predvsem agrarne. Ker ima vlada iz važnih razlogov v načrtu decentralizacijo industrije, se bo delež Budimpešte pri industrijski delavnosti in proizvodnji države še znižal, industriji glavnega mesta pa bodo tudi pri reorganizaciji industrije v vsej državi dane možnosti udeleževanja in razvoja, čeprav bo težišče nove industrijske podjetnosti preneseno na provinco.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovrtnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3

Telefon št. 22-72.

Trgovinski register

Spremembe in dodatki:

Slograd, Slovenska gradbena in industrijska d. d., Ljubljana. Zbog smrti se izbriše član upravnega sveta dr. Josip Grablovič.

A. Pauser, trgovina z mešanim blagom, Novo mesto. Izbriše se dosedanj imetnik firme Pauser Adolf, vpiše pa se nova imetnica firme Prijatelj Anica, roj. Pauser, Novo mesto.

Jos. Kunstel, trgovina z lesom in lesna industrija, Vrhnika. Izbriše se zbog smrti dosedanj lastnik firme Josip Kunstel, vpiše pa se novi lastnik Vinko Kunstel, posestnik in trgovec na Vrhniki. Izbriše se prokurist Kunstel Vinko. Za skrbnico odsotnemu Vinku Kunstlu je postavljena njegova žena Joža Kunstel na Vrhniki.

Izbris:

Merkantilna banka d. d. v Kočevju v likvidaciji se je izbrisala po končani likvidaciji.

»Službeni list za Ljubljansko pokrajino«

kos 11. z dne 7. februarja je objavil: Naredbe Vis. komisarija: Predpisi za promet in javne obrate, (po katerih se policijska ura razširja v vsej Ljubljanski pokrajini na čas od 17.30 do 6.30, vsi lokali pa morajo biti zaprti ob 17.) — Uvedba potne dovolilnice za občino Ljubljana — Določitev časa za zatemnitev od 19.30 do 7.30 (od 12. februarja dalje) — Prijava lesnih kupoprodajnih pogodb, sklenjenih z nemškimi izseljenci — Predpisi za mletje žita.

Pridelek virginskega tobaka v Bolgariji

Poleg pridelka tako zvanega orientalskega tobaka posvečajo v Bolgariji tudi veliko pozornost pridelku virginskega tobaka. Ta pridelek je l. 1937. znašal nekaj nad šest tisoč kg, leta 1940. pa že 630.000 kg. Najboljši je bil pridelek v severnih krajih Bolgarije in v okolici Kazanlika. Leta 1937. je obsegala površina nasadov virginskega tobaka okrog 100 ha, lani pa se je povišala že na 2000 ha. Povečanje nasadov virginskega tobaka je nastalo zaradi tega, ker je Bolgarija, ki je že prej izvažala velike količine orientalskega tobaka, uvidela, da je zdaj virginski tobak zaradi onemogočenega uvoza iz čezmorskih dežel postal dragocen.

Zmanjšanje švedskega uvoza

Švedska zunanja trgovina je izkazala lani pri uvozu v vrednosti 1672 milijonov švedskih kron ter pri izvozu v vrednosti 1351 milijonov presežek uvoza v vrednosti 321 milijonov (leta 1940. pa 603 milijone). Pasiva trgovinske bilance se je tako zaradi zmanjšanja uvoza znižala skoraj za polovico. Po vrednosti se je uvoz zmanjšal za okrog 16 odstotkov, po količini pa še bolj. Pri živilih, rudah in kovinah ter pri strojih se je uvoz v primerjavi s prejšnjim letom zmanjšal za 20 do 22 odstotkov. Konec lanskega leta se je povečal samo uvoz koksa in premoga. Skoraj nespremenjen je ostal uvoz kemičnih in tekstilnih proizvodov ter kož in usnja.

Ves promet švedske zunanje trgovine je lani dosegel vrednost 3022 (prejšnje leto 3337) mil. švedskih kron ter je od tega prišlo na promet z Nemčijo okrog 2000 milijonov. Trgovina s čezmorskimi deželami je znašala 10 odstotkov švedskega uvoza in izvoza.

Poravnajte naročnino!

Gospodarske vesti

Mednarodna železniška konferenca bo v kratkem v Firenzi. Konferenca bo izdelala nove mednarodne vozne rede.

Znova poročajo listi o veliki avtomobilski magistrali, ki bi šla skozi vso južno Evropo. Cesta bi se začela v Bordeauxu in bi šla skozi Gornjo Italijo v Trieste, od tu pa nadalje skozi balkanske dežele in bi se končala v Odesi. Gospodarski pomen te avtomobilske ceste je evidenten.

Med Nemčijo in Hrvaško je bila sklenjena nova pogodba o potniškem prometu. Kdor stalno biva na Hrvaškem, sme vzeti s seboj, če potuje v Nemčijo, 500 mark.

Zajednica za papir se je s posebno uredbo ustanovila na Hrvaškem.

Cene sladkorja so določene na Hrvaškem na 21,50 kune za kristalni sladkor, 22,90 kune pa za sladkor v kockah.

Vso oskrbo prebivalstva z mlekom je na Hrvaškem s 1. februarjem prevzela Poslovna centrala za mlekarstvo.

Najvišje dopustne prodajne cene za masl in suhomesnate izdelke so bile na Hrvaškem določene takole: svinjska mast 67 kun, nasoljena slanina 56, suho svinjsko meso 68, suha slanina 54, domače klobase za kuhanje 65, safalade in hrenovke po 54 kun za kg.

Likvidacija beograjske poročevalske družbe »Avala« je končana. Oddelek za prodajo inozemskih časopisov se je odcepil od Avala in bo zanj postavljen poseben komisar.

Maksimalne cene za nepremičnine nameravajo uvesti na Bolgarskem. Finančni minister je pri utemeljevanju tega zakonskega načrta dejal, da je takšen zakon potreben, ker so cene za nepremičnine narasle za 300%, včasih pa celo za 400%, kar je čisto neutemeljeno.

Velike omejitve v železniškem prometu nameravajo uvesti v Angliji.

Madžarska vlada je odredila, da mora vsak poljedelski delavec do 15. marca skleniti delovno pogodbo, da bo na ta način gotovo obdelana vsa zemlja.

Potrošnja riža je bila na Madžarskem racionirana. Vsak prebivalec dobi nakaznico na 200 g riža mesečno.

Vnovič je madžarska vlada odredila zmanjšanje potrošnje bencina.

Finska trgovinska delegacija je prišla na Švedsko, da se povečajo trgovinski stiki med Finsko in Švedsko.

Veliki vzorčni velesejem v Leipzigu bo letos od 1. do 5. maja.

Potrošnja sladkorja se bo v USA racionirala, ker se je ustavil ali zelo omejil dovoz iz Filipinov in drugih čezmorskih dežel.

Donos zemljskih ležišč, ki jih je osvojila Japonska v vzhodni Aziji, je ocenil strokovnjak japonske vlade na 10 milijonov ton letno. To bi bilo nekaj več, kakor pa je izkazovala dosedaj uradna statistika teh dežel.

Denarstvo

Podružnica I. hrvatske štedionice v Ljubljani je pretvorila hranilne vloge v smislu naredbe Vis. komisarija v vloge, s katerimi morejo vlagatelji razpolagati mesečno do 10% celotne vloge, z vlogami pod 19.000 lir pa do 30%, vendar pa največ 1.900 lir mesečno.

Finska narodna banka je izdala na vse denarne zavode navodilo, da čim bolj omeje vsa posojila, zlasti pa za vse naložbe v vrednostne papirje in zaloge, da se s tem prepreči nevarnost inflacije. Siamski denar znova postavi na zlato podlago in da ni več vezan na angleški funt.

DITA

GIUSEPPE OTTOLINI

di Giovanni Locati & C.

specialna tvornica strojev za slaščičarne, izdelovalnice sladoleda in kemičnih izdelkov

MILANO VIA S. GREGORIO 54

Telefon 64-706